

som det, vi her have, saa vilde vi have opnaaet et Resultat, som idetmindste for mig, og jeg troer ogsaa for mange Andre, vilde være blevet langt ønskeligere end det, der foreligger os i Udkastet. Der er kun eet Punkt, hvorpaa det foreløbige Rigsraad ikke kunde være gaaet den for mig ønskeligste Vej, det kunde nemlig ikke godt have bragt et Lokammersystem i Forslag, ifølge hvilket det selv tilligemed nogle enkelte Andre skulde, som bragt i Forslag, udgjøre det første Kammer; det kunde man ikke have ventet af dem, det burde man ikke vente af dem. Kun i denne ene Henseende kunde jeg ønsket, at der var gjort dette Rigsraad Forslag fra et Ministerium, thi det vilde efter et saadant Forslag være langt lettere at indstifte et Andetkammer paa en for de forskjellige Landsdele ønskelig Maade.

Jeg gaaer nu over til et Punkt, hvor jeg troer, at jeg befinder mig paa en mere konservativ Grund end det ærede Ministerium. Naar man betragter Forholdene her i Danmark, saa maa jeg atter være uenig med en Deel af det ærede Thing i een Betragtning. Der er bestandig her i Rigsdagen bleven staaet paa en konstitutionel Forbindelse med Slesvig, der har været en Mængde Politikere her i Salen, som jeg ikke kan karakterisere paa anden Maade end den, hvorpaa Poul Møller karakteriserer et Bøsseløb, som „steekvædet“ og „skydende om Hjørnet“; de have nemlig aldrig nogenstunde givet sig synderlig af med Kongeriget Danmarks Anliggender, med det Rige, hvor de ere fødte og baarne, og hvis Rettigheder de skulde forsvare, men de have i deres Politik altid havt det ene Øie henvendt paa Slesvig, og det Øie, som saae meest; det andet Øie — ja, jeg veed slet ikke, om det saae paa Danmark; jeg har i det Mindste ikke mærket synderligt dertil. De Mænd, som have udviklet denne Theorie om Slesvigs konstitutionelle Forbindelse med Danmark, glemme ganske, at Slesvig har en ganske anden Udvikling i demokratisk Henseende end Danmark. Slesvig har ikke havt et 1660, i Slesvig bestaae Stænderforsamlingerne lovligt, i Danmark burde de aldrig have været indførte, thi i Danmark ere de et Tilbagefriddt bag 1660 — det burde man ikke

have overseet. Jeg troer nu, at disse fire Landsdele, som udgjøre det danske Monarchie, og som de Herrer ikke ved nogen Afstemning enten for eller imod kunne røkke eller behøve at frygte for at røkke — at dette danske Monarchie kunde være bleven ordnet paa en saadan Maade, der mere havde stemt overeens med den os fra vore Forfædre overleverede Statsret. Det kunde have været ordnet paa en saadan Maade, at Hertugdømmernes Stænderforsamlinger var vederfaret deres Ret, og at Kongerigets Rigsdag var vederfaret sin Ret. Nu er det ganske vist, at hvad der mindst vederfares Ret i Udkastet, det er den danske Rigsdag; det er det Punkt, hvor Regjeringen paa saa mange Maader, som det kun har kunnet lykkes den, har søgt at gøre os uskadelige, om jeg saa maa sige. Der er faldet en Uttring fra den ærede Premierminister, som jeg rigtignok mindst havde ventet at høre af ham; da han talte om det monarchiske Folk, og hvorledes det skulde repræsenteres, saa udtrykte han sig, forekommer det mig, paa en saadan Maade, at han satte det monarchiske Folk i Forbindelse med Slesvig-Holsteen. Det havde jeg mindst ventet fra den ærede Premierminister; jeg havde ventet aldrig mere fra Regjeringens Side at høre disse Udtalelser om Slesvig-Holsteen, jeg havde troet, at det Standpunkt var overvundet, jeg havde troet, at Ministeriet, saavel i Forordningen af 26de Juli som i dets eget Udkast, havde saa megen Magt over Slesvig-Holsteen, som det kunde ønske, og at der ikke skulde komme flere af det Slags Uttringer. De kunde være komne fra et Medlem af Rigsdagen, saa havde jeg fundet det i sin Orden, men at høre det fra Ministerbanken, det havde jeg ikke ventet. Jeg troer, at der her i Kongeriget er en Tilbøielighed til at gaae ind paa Heelstaten, og at der er et aldeles forsonligt Sindelag mod Hertugdømmernes Beboere. Endvidere nærer jeg den Overbeviisning, at enhver Fællesforfatning, den være, hvordan den være vil, vil lede til, at der aldeles ikke bliver Tale om Slesvig-Holsteen, men der bliver Tale om høiere og lavere Interessers, om Interessers i høiere Stænder og i lavere Stænder, og der findes af samme Slags i alle fire Landsdele.